

KRİZDEN ÇIKIŞIN YOLU KAMU MÜLKİYETİ VE DEVLETÇİLİKTİR

Aydınlık Dergisi, 16 Kasım 2008

Yıldırım Koç

Kapitalizm giderek derinleşen bir ekonomik kriz yaşıyor. Türkiye ise zaten emperyalist güçlerin sömürüsü ve dayattıkları politikalar nedeniyle yıllardır krizdeydi. Küresel krizin etkileriyle de ekonominin ve halkın sorunları daha da artacak.

Bu kriz, kapitalizmin bazı özelliklerini iyice belirgin hale getirdi.

Sermaye yandaşları, “serbest piyasa”dan söz ederler. Soruyu da şöyle sorarlar: Ekonomiyi devlet mi yönetsin, yoksa serbest piyasa mı?

Halbuki sorulması gereken gerçek soru şöyledir: Ekonomiyi devlet mi yönetsin, yoksa piyasaya hakim olan ulusötesi sermaye mi?

“Serbest piyasa” diye bir olgu yoktur. Piyasa günümüzde teknolojinin sağladığı olanakları etkili bir biçimde kullanarak faaliyetlerini küresel düzeyde planlayabilen ulusötesi tekellerin hakimiyetindedir. Bu nedenle, doğru soru, “devlet mi, ulusötesi sermaye mi” olmalıdır.

Ulusötesi sermaye ekonomiyi batırıyor. Ekonomi, ulusötesi sermayenin denetimi altında olursa, krizler kaçınılmazdır. Emperyalist sömürü altındaki ülkelerde yaşanan krizler ise daha da derindir. Ulusötesi sermayenin hakimiyeti, yoksulluk, işsizlik, ulusal egemenliğin ve demokrasinin yok edilmesi demektir.

Bugün savunulması gereken, ulusötesi sermayenin çıkarları doğrultusunda planlanan değil, halkın çıkarları doğrultusunda demokratik devlet tarafından katılımcı bir biçimde planlanan ekonomilerdir, kamu mülkiyetidir, devletçiliktir.

Üretim araçları kamu mülkiyetinde olursa ve halkın çıkarları doğrultusunda planlanan bir devletçilik uygulanırsa, kapitalizmin krizlerinin etkisi ortadan kaldırılabilir, emperyalist sömürü önlenilecek, ülkenin bağımsızlığı, ulusal egemenlik ve demokrasi korunacaktır.

Bu koşullarda, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin kriz koşullarında gündeme getirilen sermaye politikalarının alternatifi olarak üretim araçları üzerinde kamu mülkiyetini ve demokratik devletçiliği savunmaktan başka çaresi yoktur.

Kriz koşullarında emperyalist ülkelerle azgelişmiş ülkeler arasındaki ilişkide iki olasılık söz konusudur.

Birinci olasılık, emperyalist ülkelerin krizden çıkmak için uyguladıkları politikaların azgelişmiş ülkelerde sömürüyü daha da artırmasıdır. Bu durumda, azgelişmiş ülkelere emperyalist ülkelere aktarılan kaynakların artırılması için, bu ülkelerde anti-demokratik yönetimler işbaşına getirilir. Kapitalist sistemin krizi, azgelişmiş ülkelerde baskıcı yönetimlere ve daha da yoğunlaşmış bir sömürüye neden olur.

İkinci olasılık, kriz nedeniyle emperyalist güçlerin gücünün azalması, müdahale olanaklarının zayıflaması ve azgelişmiş ülkelerin de daha bağımsızlıkçı ve anti-emperyalist politikalar izlemesi olanağının artmasıdır.

AKP iktidarının uygulamaya çalıştığı politikalar, birinci olasılık doğrultusundadır. Kamu mülkiyetini düşman gibi gören, ekonomiyi çökerten ve devleti zayıflatan politikalar uygulayanlar, emperyalizmin artan sömürüsünü mümkün kılabilmek için, daha baskıcı yol ve yöntemlere başvurmak, bir sivil darbe tezgahlamak durumundadır.

Anti-emperyalist güçler ise bu krizin emperyalist sistemi zayıflatıcı etkisinden yararlanarak emperyalist sömürden kurtulma çabası içindedir.

Önümüzdeki yıllar, bu iki olasılığı gerçekleştirmeye çalışanlar arasındaki mücadeleyle geçecektir. Bu zıtlaşmanın ekonomik politikalar alanındaki yansıması ise, serbest piyasa adı altında ulusötesi sermayenin mi, demokratik ve planlı bir devletçiliğin mi ekonomiye hakim olacağı konusundaki tartışmadır.